

Umrl je prof. Jože Maučec

Dne 19. III. 1972 je umrl na Ptujju geograf in zgodovinar prof. Jože Maučec. Rodil se je 7. I. 1907 v Bogojini. Po šolanju v Murski Soboti in Ljubljani, kjer je l. 1936 diplomiral iz zgodovine in zemljepisa, je poučeval na kmetijski šoli na Grmu in od 1939 do okupacije na gimnaziji v Celju. Med vojno je bival deloma doma, deloma v Kišvardi (Kisvarda) na Madžarskem. Po osvoboditvi je bil najprej vodja soboške gimnazije, nato profesor na Jesenicah, jeseni 1946 pa se je ustalil na Ptujju. Tu je bil do l. 1967 profesor na gimnaziji, nato pa ravnatelj Solskega centra za kovinsko stroko.

Strokovno se je uveljavil že kot visokošolec, ko je priredil znanstveno neoporečni zemljevid Prekmurja v izvedbi kartografa Vilka Finžgarja (gl. oceno v GV X, str. 189). L. 1955 je pripravil drugo dopolnjeno izdajo zemljevida. Pisal je članke o svoji ožji domovini zlasti v »Novine«, ki jim je bil nekaj časa tudi urednik. Tehten je zlasti njegov članek o krajevnih imenih Prekmurja (»Slovenec« 1958, št. 262). L. 1945 je zbiral gradivo o Slovencih v Porabju za knjižico »Slovensko Porabje«, ki jo je napisal skupaj z Vilkom Novakom. O Ptujju je pripravil dva vodnika in vrsto prospektov. Zadnja leta se je lotil opisov nekaterih naselij v Prekmurju in v širši ptujski okolici za Krajevni leksikon Slovenije.

R. Savnik

Slovenski geografi ob smrti akademika prof. Milka Kosa (1892—1972)

Tudi slovenske geografje je v zgodnji pomladi (24. marca) leta 1972 težko prizadela vest, da se je končala življenjska pot velikega slovenskega zgodovinarja in dolgoletnega generalnega tajnika SAZU prof. Milka Kosa. Tudi mi smo mu dolžni zahvalo in spomin. Ni seveda potrebno, da bi morda v »Geografskem vestniku« ponavljali vse, kar je bilo o njegovem znanstvenem ter siceršnjem delu povedanega že ob smrti in o čemer bodo še pisali naši zgodovinarji. Naj samo na kratko povemo, zakaj se tudi s svoje strani klanjamo njegovemu spominu in ga štejemo vsaj malo tudi za svojega učitelja in mentorja. To pač zato, ker so glavne smeri pokojnikovega zgodovinskega dela (obravnavanje urbarjev in drugih zgodovinskih virov, pomembnih, če lahko tako rečemo, za »zgodovinsko« gospodarsko geografijo, zgodovina kolonizacije slovenske zemlje, historična topografija, zgodovinska osvetlitev krajevnih imen itd.) tako ali drugače vsaj posredno pomembne tudi za geografsko problematiko naše domovine. Zlasti nekaj let pred zadnjo vojno in

po njej, v najlepših letih pokojnikovega delovnega življenja, takrat ko je pokojnika tesno vezalo z našim glavnim mentorjem pokojnim prof. Melikom ne samo skupno znanstveno in kulturno zanimanje, temveč tudi osebno prijateljstvo, so bile združene pobude teh dveh naših eminentnih »nacionalnih« znanstvenikov plodne tudi za nas, zlasti na področju zgodovine in geografije agrarne pokrajine in agrarnega življenja. Saj so se ravno po zaslugi teh pobud zgodovinarji že lahko dokopali do prvega zvezka velike sinteze »Zgodovina agrarnih panog«, zasnovane v okviru velike »Gospodarske in družbene zgodovine Slovencev«, ki ga je leta 1970 izdala SAZU, geografi pa smo lahko precej tudi po zaslugi teh temeljev zgradili do danes že kar bogato zgradbo tako imenovane »agrarne« geografije Slovenije.

Kako je bil pokojni prof. Milko Kos zainteresiran na sodelovanju z geografi, dokazuje tudi dejstvo, da je bil leta 1947 poleg prof. Melika soustanovitelj Inštituta za geografijo pri SAZU in vse do smrti član njegovega znanstvenega sveta, kot generalni tajnik SAZU pa vedno poln razumevanja za potrebe tega inštituta in geografskih publikacij SAZU. Še vse do zadnjega se je med drugim aktivno zanimal za delo, ki sta ga v okviru SAZU prevzela Inštitut za geografijo in Inštitut za slovenski jezik SAZU pri kontroli topografskih imen na novi karti Geodetskega zavoda SRS v merilu 1 : 5.000.

Zaradi zgoraj označene usmerjenosti Kosove zgodovinske, pogosto kar zgodovinsko-geografske raziskovalne dejavnosti, jih je med Kosovimi deli zelo malo, ki ne bi bila zanimiva za geografa, vsaj za tistega, ki ne zavrača a priori vključevanja zgodovinskih faktorjev v geografske obravnave. Bibliografija teh del seveda ne sodi na to mesto, saj je objavljena v »Zgodovinskem časopisu«, najprej leta 1952—1955, z nadaljevanji leta 1962 in 1972. Tu naj opozorim le na tiste razprave, ki so bile objavljene v geografskih publikacijah (skoraj vse v »Geografskem vestniku«). Po številu jih sicer v primeri s celotno pokojnikovo bibliografijo ni veliko, zato pa dobro ilustrirajo značaj celotnega Kosovega sodelovanja z geografijo, kakor smo ga naznačili zgoraj. Že v IV. letniku GV (1928) se je oglasil z zgodovinsko imenoslovnim prispevkom »Creine mons — Krainberg — Kranjska gora, staro ime za Karavanke«, v V.—VI. letniku (1929—1950) pa s podobnim prispevkom »Stari trg in sorodna krajevna imena«. Leta 1932 (GV VIII) je objavil svojo izrčno razpravo »Slovenska naselitev na Koroškem«. V naši reviji se je oglasil še dvakrat po vojni: leta 1951 (letnik XXIII) z razpravo »Starejša in mlajša naselja okoli Ljubljane« in v letniku, posvečenem 70-letnici prof. Melika (XXXII, 1960), s prispevkom »O nekaterih planinah v Bohinju in okoli Bleda«. Razen tega je še v »Geografskem zborniku« SAZU (IX, 1965) objavil razpravo »Gospodarska problematika Bovškega v preteklosti«.

Zato štejem slovenski geografi in še posebej »Geografski vestnik« za svojo dolžnost, da se pokojniku, ki je bil tudi naš znanstveni mentor, ob njegovi smrti oddolžimo vsaj s temi skromnimi vrsticami.

Svetozar Ilešič

Ob smrti dr. Maksa Wraberja

Nenadna in neizprosna bolezen je pomladi leta 1972 iztrgala iz naših vrst dopisnega člana SAZU, znanega vegetacijskega in posebej gozdarskega botanika dr. Maksa Wraberja. Naša znanstvena, zlasti naravoslovna znanstvena javnost je ob njegovi nenadni smrti dovolj poudarila izgubo, ki je s tem doletela naše naravoslovje. Naj k vsemu, kar je bilo tedaj izrečeno, na tem mestu dodamo le še, da bomo pokojnikovo delo močno pogrešali tudi slovenski geografi. Pokojnik sicer ni bil geograf, toda bil nam je zelo blizu po svoji fitocenološki in fitosociološki raziskovalni smeri, s katero je prenašal na naša tla pobude znane Braun-Blanquetove šole; zapolnjeval je vrzel, ki je zevala v vegetacijski geografiji Slovenije. Da nam je bil blizu, dokazuje tudi dejstvo, da je eno od svojih, za nas nad vse koristnih gozdno-vegetacijskih razprav objavil v »Geografskem vestniku« (»Gozdna vegeta-